

Miljö och natur dåliga etiketter

Framgångsrik belysning av miljö- och naturfrågorna i nyhetsflödet handlar om helt vanlig journalistik, enskilda reportrars yrkesskicklighet och etikettering. Det ansåg tre av kvällens fyra debattörer som var påtagligt belåtna över sin egen redaktions hantering av dessa frågor.

Att frågornas inneboende struktur och komplexitet där förändringar många gånger är långsamma, och där orsak samt verkan ofta är tvetydiga var inget hinder enligt merparten av panelen. Istället handlar det om resurser.

- Folk har koll på dessa frågor om de läser DN:s vetenskapssidor som till en fjärdedel alltid handlar om miljöfrågor, sade en självsäker Karin Bojs, chef och redaktör för DN:s vetenskapsredaktion.

En siffra som hon, på en fråga från en i den 50-taliga publiken, motiverade som korrekt och lagom med hänsyn till det utrymme som motsvarande internationella vetenskapsredaktioner ger området.

Karin Bojs var en av kvällens fem inbjudna debattörer på temat "Jorden går under klockan 8! - mer om detta klockan 9" som Miljöjournalisternas förening, MÖF, arrangerade den 8 september 2005 i ABF-huset i Stockholm.

Övriga inbjudna paneldeltagare var Staffan Sonning, chef för Ekot på Sveriges Radio, Weje Sandén, chefredaktör på Veckans Affärer, och Tommy Hammarström, ledarskribent på Expressen. Kristofer Lundström, programledare för Kulturnytt på SVT, hade tyvärr fått förhinder. Moderatorer var Carl-Axel Fall och Miki Dedijer, båda i MÖF:s styrelse.

"Växthuseffekten tar för stor plats"

Staffan Sonning ansåg att hans redaktion sitter på en "räkmacka". Han opponerade sig därför mot kvällens två moderatorers farhågor om att miljö- och naturfrågorna drunknar i nyhetsflödet.

Tvärtom, Staffan Sonning var påtagligt nöjd med Ekots hantering av miljö- och naturfrågor samt den möjlighet och skyldighet de har på Sveriges Radio att sända smala, nischade program om miljö och natur. Något som han ansåg på ett bra sätt uppväger att dessa frågor, på grund av deras

strukturella karaktär, många gånger inte platsar i ett rappt nyhetsinslag.

Karin Bojs såg också positivt på saken. Hon har för sin del lätt att få in vetenskapliga rön och nytt inom forskningen på nyhetsplats i DN. Det gäller även forskning som kräver långa serier.

- Det handlar om att ha fingertoppskänsla, sade Karin Bojs.

En verklighetsbeskrivning som Tommy Hammarström tyckte var väl förenklad:

- Det är svårt att på ett bra sätt i media lyckas illustrera långsamma förändringar i miljön och naturen.

Tommy Hammarström tog växthuseffekten som exempel. Han menade att den mer handlar om en lek med modeller som ges alltför stort utrymme i media på bekostnad av andra miljö- och naturfrågors rättmätiga behov av belysning.

"Miljöjournalistik ren ekonomijournalistik"

Weje Sandén ansåg att bevakningen av miljö och natur till stor del handlar om etikettering.

- När Veckans Affärer skriver om oljekriser, miljöbilar och utsläppsrätter betecknar vi det aldrig som en miljöfråga utan som ren ekonomijournalistik, sade Weje Sandén.

Weje Sandén menade i likhet med övriga paneldeltagare att frågor som etiketteras som strikt miljö- och naturfrågor i dag nedprioriteras av samhället, däribland av affärs- och journalistvärlden.

- All kvalitetsjournalistik, även miljöjournalistik, är hotad men den som finns är bra, sade Staffan Sonning.

Tommy Hammarström, med 40 års journalisterfarenheter, höll inte med. Genom årens lopp har han sett miljö- och naturfrågornas uppgång och fall i massmedia.

- Nu platsar endast fästingar, myggor, vargar, björnar och väderkatastrofer på löpsedeln, sade han uppgivet.

Han befarade att frågornas kräftgång kommer att bli ännu större framöver i takt med den ständigt tilltagande urbaniseringen.

- I dag finns ingen grön våg. Nu gäller det istället att ha mest prylar när man dör. Naturen har blivit smart design. 70-

och 80-talen var de goda miljöåren, fastslog Tommy Hammarström.

Välutbildade journalister behövs

Mot bakgrund av att Staffans Sonning och hans personal frossar i ideliga "räkmackor", Karin Bojs anser att DN:s vetenskapssidor ger alla svar och Weje Sandén företräder ett magasin som belyser miljö- och naturfrågor mer än vad många kanske trodde frågade Carl-Axel Fall panelen:

- Har ni missat att blåsa upp något?

En kompakt tystnad följde. Förnöjsamheten av hur väl de ansåg sig hantera miljö- och naturfrågor på sina respektive redaktioner var även här belysande för alla paneldeltagarna - utom Tommy Hammarström.

En i publiken bröt tystnaden och tog upp snuttifieringen inte minst i tv.

- Korta inslag behöver inte vara sämre än de som är längre, sade Karin Bojs, till synes irriterad över denna förenklade problembeskrivning.

Weje Sandén underströk som alla andra i panelen betydelsen av att ha tillräckliga resurser, mer personal med bra utbildning, för att kunna bedriva miljöjournalistik. Även annonsintäkterna spelar här en viktig roll för att frågorna ska få större genomslagskraft och bättre uppmärksamhet i media.

Staffan Sonning ansåg att miljöjournalistik måste bedrivas enligt de grundläggande principer som gäller för all journalistik. Weje Sandén höll med och exemplifierade med att det är viktigt att man känner sin målgrupp. Han och Karin Bojs underströk även betydelsen av hur man etiketterar saker och ting.

Tommy Hammarström ansåg däremot att detta inte alls räcker för att få upp massmedias intresse för miljö- och naturfrågorna.

- Snarare är det en ny oljekris vi behöver, sade Tommy Hammarström.

- Och A-ekologi i tv, tyckte Miki Dedijer.

Referat av Sven Axelsson, MÖF, 21 september 2005.